

Extra toezicht AFM op naleving Wwft door beleggingsfondsen

06-10-2020 14:40

Sinds de inwerkingtreding van de AIFM-richtlijn in 2013 staan beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen – zoals vastgoedfondsen – in beginsel onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Van dat toezicht merken veel beheerders van vastgoedfondsen in de praktijk over het algemeen weinig, omdat ze een ondergrens van €100.000 per belegger hanteren en/of hun vastgoedfondsen openstellen voor minder dan 150 beleggers en daardoor geen vergunningplicht kennen.

Dat een beheerder daarmee kwalificeert voor het zogenaamde registratieregime doet echter niets af aan de verplichtingen uit hoofde van de Wwft!

Reikwijdte Wwft

Beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen vallen per definitie onder de reikwijdte van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Of een beheerder onder het vergunning-, retail- of registratieregime valt, is daarbij niet relevant. Op grond van de Wwft gelden er voor beheerders van vastgoedfondsen verplichtingen ten aanzien van de inrichting van de organisatie, het trainen van werknemers en beleidsbepalers, het verrichten van cliëntenonderzoek en het monitoren van transacties. De AFM ziet toe op de naleving van de Wwft – en intensiveert momenteel het toezicht op beheerders op dit gebied.

Onderzoeken AFM: structureel probleem

De laatste jaren staat naleving van de Wwft namelijk hoog op de agenda van de toezichthouder. In 2018 en 2019 heeft de AFM onderzoeken uitgevoerd bij beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen. Daarbij is geconstateerd dat er onvoldoende kennis is met betrekking tot de verplichtingen uit hoofde van de Wwft. Beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen schieten structureel tekort op het gebied van risicomanagement en transactiemonitoring; daardoor doen ze – volgens de AFM - in de praktijk niet voldoende om witwassen en terrorismefinanciering tegen te gaan.

De uitkomsten van deze onderzoeken zijn voor de AFM ook mede aanleiding geweest om handhavend op te treden – onder meer door het opleggen van aanwijzingen. Een aanwijzing is een formele maatregel en weegt als toezichtantecedent mee voor alle beleidsbepalers bij een toekomstige toetsing door de AFM! Er is onder meer handhavend opgetreden tegen het niet (volledig) uitvoeren van cliëntenonderzoeken, een gebrekkige vastlegging van de uitkomsten van cliëntenonderzoeken en het onvoldoende trainen van medewerkers en beleidsbepalers.

Actuele vragenlijst AFM

De AFM doet op dit moment vervolgonderzoek bij de beheerders van beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen. In eerste instantie in de vorm van een vragenlijst: recent heeft een groot aantal beheerders een uitgebreide vragenlijst van de AFM ontvangen. In de vragenlijst wordt tot in detail ingegaan op de wijze waarop beheerders invulling geven aan hun verplichtingen uit hoofde van de Wwft. Het naar waarheid invullen en retourneren van de vragenlijst is op basis van de Algemene wet bestuursrecht verplicht.

Voor de praktijk

Het ligt voor de hand dat de AFM zich de komende jaren (mede) laat leiden door de reacties op deze vragenlijst, bij haar keuzen bij welke beheerders nader onderzoek wordt gedaan en eventueel inzetten handhavingsbevoegdheden worden ingezet. Voor beheerders is het dus noodzakelijk om hun interne identificatie-, acceptatie- en monitoringprocessen de komende tijd tegen het licht te houden – en zo nodig te versterken door het opstellen van schriftelijk beleid, het formuleren van eenduidige werkinstructies en het opleiden van medewerkers en beleidsbepalers.

VASTGOED JOURNAAL

BDO branchegroep Bouw & Vastgoed

mr. R. de Jong, manager Belastingadvies, BDO Belastingadviseurs

mr. M.L.M.N. Heltzel, Senior Jurist Financieel Toezichtrecht, BDO Legal

www.bdo.nl/nl-nl/branches/bouw-vastgoed | www.bdo.nl/nl-nl/diensten/advisory/legal/financial-regulatory

Redactie